

Novi stroji in onemogočeno šušmarstvo
bo največ pripomoglo k razmahu obrtništva

Na letni skupščini obrtne zbornice v Ptuj 23. marca t. l. so delegati na podlagi analize lanskega leta, težav in uspehov ter novih predlogov za uspešni razvoj obrtništva sklenili, da bodo v bodoče bolj kot doslej skrbeli za obrtniški naraščaj, da se bo razvijal strokovno, kulturno-prosvetno in tudi fizično po zaslugi tesne povezave s staro mojstrjo in šolo ter telesnovzgojno organizacijo. Podprli bodo obrtnike, da bodo prišli do novega potrebnega orodja, do potrebnega materiala in da bodo odpravljene nepravilnosti v primerih, kjer povzročajo poedini špekulantsko nastrojeno obrtniki družbeno škodo za nepravilnimi davčnimi prijavami. V borbi proti šušmarstvu bodo neizprosni v vseh primerih, kjer ti delajo prikrito ali pa z vednostjo krajevnih organov oblasti. Za dvig izobrazbe obrtnikov bodo organizirali več poučnih ogledov in varn in večjih obrtnih ali industrijskih obratov v Sloveniji. Na letošnji obrtniški razstavi v Ljubljani bodo zastopali kvaliteto obrtništva iz ptujskega okraja. Prizadevali si bodo tudi doseči čim več za dosego socialnega zavarovanja obrtnikov.

Dosedanje delo ptujske obrtne zbornice, kot je bilo prikazano na skupščini, je bilo uspešno. To je po poročilih pridelal zlasti glede skrbi za obrtniški naraščaj predsednik republike obrtne zbornice tov. Mavrič. V ptujski obrtni šoli je na novo uveden dvodnevni celodnevni pouk, 4 dnevi v tednu pa ostane vajencem za praktično delo. Tako nastaja enakovreden odnos med teoretičnim in praktičnim znanjem učencev, dočim se je prej teoretični pouk podcenjeval. Ptujška obrtna zbornica se je lahko postavila s tistimi obrtniki, ki so doprinesli svoj delež za ugled obrtništva na II. okrajni gospodarski razstavi ter z udeležbo v raznih akcijah, med katere spada akcija za zbiranje prispevkov za kulturni dom v Trstu, v akciji za dvig kulturnega doma Jože Lacko v Ptuj, za dosedanjim denarnim in materialnim prispevkom nad 450.000 din. V akciji za pomoč Primorski s prispevkom nad 12.000 din poleg razumevanja za dvig obrtniškega naraščaja, izboljšanje njegovih delovnih pogojev, višje stopnje izobrazitosti itd.

Več razpravljanja kot o uspehih je bilo v diskusiji o predlogih, ki so osvetlili poedine obrtnike, ki onemogočajo pravilno vzgojo obrtniškega naraščaja, pa tudi staršev, ki se premalo brigajo za razvoj in vzgojo svojih otrok, ki so se posvetili obrtništvu. Fizično obračun-

Novi občinski OF-odbor
na Desterniku

V nedeljo 16. marca so se zaradi bližnje administrativne reorganizacije KLO formirali vsaki občini Osvobodilne fronte, ki jih je na tuk. območju 7 in sicer: Desternik, Janeževci, Jiršovci, Trnovski vrh, Vintarovo, Ločki vrh in Zg. Velovlak.

Vsi navzoči delegati so soglasno izvolili OF-odbor za bodoči okoliš občine Desternik, ki bo teritorialno zajemal območja vseh zgoraj navedenih vaških odborov. Odgovorno in važno funkcijo predsednika je na splošno željo tuk. frontovcev prevzel domačin tov. Bezjak Gabrijev, ki je že doslej s svojim sodelovanjem pri domačem ljudsko-prosvetnem društvu dokazal, da mu je pri srcu napredek in skupni interes ljudstva. Tudi tajniško mesto je bilo dobro zasedeno, saj poznamo agilnega in delovnega tovariša Rodošek Franca iz Placarja.

Ker so posamezni vaški odbori OF prav tako delegirali v novi občinski odbor svoje najboljše tovariše, smo prepričani, da bo novi odbor vsestransko kos vsem, četudi težkim nalogam. Zato stavlja tuk. ljudstvo novemu odboru v izvršitev sicer še tiho in neizrečeno željo »po elektriki...! Ker pa taka stvar ni odvisna edinele od energičnega in marljivega predsednika OF-odborja, ampak v nič manjši meri tudi od vsakega zavezanca Desterničana, bo predsednik s svojim ožjim odborom mogel uspeti le, če bodo Desterničani nudili svojemu novemu frontnemu predsedniku vso podporo.

R. I.

V BOROVCIH SMO ZBIRALI ZA
TOLMINCE

Vaški odbori OF bodoče občine Markovci so sklenili zbirati prostovoljne prispevke za prizadete na Tolminskem. VOOB Borovci se je dela takoj lotil ter zbral 2300 din. Pri večini ljudi je naletel na razumevanje. Med darovalci so se najbolj izkazali: Jurij Marija, Jurij Ana, Markovič Marko in Meglič Martin. Našli pa so se tudi takšni, ki so odklonili kakršnekoli prispevek. To je Muršič Franc, do pred kratkim sekretar VOOB in Kokot Jože, ki je zbral celo nahrull. Verjetno bo postal oboja le sram, ko bosta videla, da sta edina med vaščani v Borovcih, ki nista imela nikakega sočutja do težko prizadetih ljudi na Tolminskem.

Z. R.

navanje z učenci ne odgovarja današnjim vzgojnim zahtevam.

Glede šušmarstva je bila izrečena ostra kritika, za katerega nosijo velik del krivde davčne komisije pri OLO, ki niso šušmarjev primerno davčno obravnavale, kar bi bil učinkovitejši udarec šušmarstvu kot pa samo kritika, administrativni ukrepi in zaplemba orodja in strojev pri poedincih. Tov. Ogorelec je navedel več krajevnih področij, kot je n. pr. Ormož, kjer je ena obrtnica-sivilja in nad 20 šušmark in šušmarjev, kar je tudi v večji ali manjši meri pojav drugod. V kritiki je bila prikazana tudi slabost nezadostne povezave med sindikati in obrtništvom, česar je največ kriv odbor sindikata obrtnih delavcev. Za razvoj in ugled obrtništva je škodljiv tudi pojav, da se vsi obrtniki ne

odzivajo razstavam in akcijam. Zraven kritike pa je bilo danih več predlogov kot n. pr. predlog o določitvi meje dohodkov za obdavčitev, predlog o znižanju tarife za električni tok za potrebe obrtništva in drugo, o čemer bodo razpravljali tudi na skupščini republike obrtne zbornice.

V planu dela za 1952 in proračunu, ki ju je potrdila skupščina, je nakazan obsežen program, ki ga hočejo uresničiti obrtniki ob primerni pomoči ljudske oblasti.

Volitve v obrtno zbornico so potrdile, da so obrtniki zaupali vodstvu in delo zbornice gospodarsko in politično razgledanim ljudem, ki bodo znali skupno z obrtništvom koristiti družbenemu razvoju in razmahu obrtništva v ptujskem okraju.

V Ptuj ne maramo
nezaželenih gostov

V petek zvečer, 21. t. m. je bil na Vičavi pri Ptuj izredni frontni sestanek v zvezi z nezaželenim obiskom Pogačnika Antonije, roj. Kelc, žene petokolonaša Pogačnika Karla iz Avstrije, krivca življenjskih žrtev in materialne škode ter preganjanja naših državljanov, ki je kriv smrti agronoma Mihaela Anžela, katerega je Pogačnik v času okupacije zvalil v Ptuj, kjer je bil aretiran in pozneje ustreljen. Pogačnik Karl si sam ne upa v Jugoslavijo, zato pa je poslal sem svojo ženo Antonijo, ki je našla dobro zatočišče pri družini Derkovič na Vičavi in družbo s Senčar Katico iz Ptuja, pri odvetniku dr. Slugi Juriju v Ptuj, pa pravno zaščito, saj je imenovanega tudi pooblastila, da jo zastopa v neki zapuštniški stvari. Istočasno ko je izževala Pogačnikova v družbi z Derkovičev s svojim nemškutarjenjem, radi katerega so se zgrajevali tudi žene na trgu, so lahko čitali organi oblasti vloge iz pisarne dr. Sluge Jurija, v katerih se je poudarjalo, da je Pogačnik Antonija Slovenka, ki jo je le bolezen spravila v Avstrijo, moža pa ugodna prilika za službo v Avstriji zato, ker je v Ptuj ni imel itd. Tako obnašanje gosta iz Avstrije in njene gostiteljice Derkovičeve je vzbudilo pozornost množice, ki se je vprašala, kaj iščejo tukaj sovražniki ljudstva in ljudske oblasti in kaj pomenijo prijateljski odnosi s petokolonaško in zdajško družino, zato je prišlo do izrednega sestanka OF v Vičavi. Tega sestanka se je udeležil tudi odbor OF z Brega. Okrog 200 članov OF z Vičave je prvotno poslušalo kratki referat predsednika Mestnega odbora OF tov. Vogrinca Janka, tov. Vrbnjaka Jožeta in tov. Kneza Viktorja o politiki vodstva in narodov Jugoslavije do sosednih držav in narodov, o možnostih vrnitve narodom Jugoslavije naklonjenih državljanov, ki živijo v inozemstvu, o borbi za mir ter o poskusih domače in tuje reakcije, ki si tolmači širokogrudnost naše ljudske oblasti kot slabost, ki daje možnost reakciji za ponovno dviganje glave, nato pa se je razvila diskusija.

V diskusiji je bilo razkrinkano predvno in medvojno zločinsko početje Pogačnika Karla, večkratnega funkcionarja fašističnega aparata, člana ptujskega kulturnega, gestapovca in SS-ovca in njegove žene, s katerima je imela Derkovičeva, rojena Stanitz, vedno prijateljske odnose, saj so si bili celo sosedje, zato pa je Pogačnikova žena našla tudi sedaj prijetno zatočišče v Derkovičevem udobnem štirisobnem stanovanju v zgradbi MLO.

RESOLUCIJA, KI JE BILA SPREJETA NA SESTANKU:

Ministrstvu za notranje zadeve LRS
Ljubljana

Člani Osvobodilne fronte Vičava-Orešje, zbrani na protestnem zborovanju zaradi izživalnega obnašanja bivših okupatorskih sodelavcev, ki sedaj prihajajo z izdanimi dovoljenji v Ptuj.

Niso se še zacelle rane, ki so nam jih zadali ti okupatorski plačanci, ki so še v stari Jugoslaviji prodajali naš slovenski narod in našo zemljo in kot petokolonaši nosijo krivdo nad vsem izvršenimi zločini, katere so med okupacijo vneto podpirali z odkritim in prikritim delovanjem.

Ne moremo razumeti, kako si upajo priti v našo državo in še sedaj našemu svobodnemu ljudstvu izživalno kazati svojo staro privrženost nacifazizmu, pri čemer skušajo ponovno podtalno rovariti preko svojih znancev v tuzemstvu.

Ker se glavni izdajalci sami ne upajo vrgiti na mesto svojih zločinov, pošiljajo sem kot vojnške agente svoje sodelavce, znance in sorodnike.

Takšen primer je tudi žena kulturnodovca, gestapovskega sodelavca

na Vičavi in tudi primerno potrebo ob Derkovičevih dohodkih pri podjetju »Preskrba« v Ptuj, kjer je imenovani v službi kot glavni skladiščnik.

Poudarjeno je bilo, da ni Pogačnikova slučajno našla ugodnega zavetišča pri družini Derkovič, to tem manj, ko je znano, da se je v svoječasni gostilni Stanitz na Bregu v predaprilski Jugoslaviji sestajala nemška in petokolonaška družina, ki ji je večkrat stregla Derkovičeva žena. V zvezi s tem je bilo poudarjeno, da je napačno, da uživa Derkovič v svoji službi toliko zaupanja, ko pa ima na drugi strani vanj zaupanje tudi petokolonaška družina Pogačnik. Medtem ko se nešteto socialistični družbi predanih državljanov bori za skromno družinsko stanovanje, živi družina Derkovič brezskrbno v udobnem stanovanju na Vičavi v zgradbi MLO, kjer je lahko odstopila udobni prostor tukaj nezaželeni Pogačnikovi. Na sestanku je bilo še poudarjeno, da ne more biti slučaj, da si je Pogačnikova izbrala za pravnega zastopnika dr. Slugo Jurija, odvetnika iz Ptuja, za katerega je znano, da je ob koncu predaprilske Jugoslavije skrbel v svojem vinogradu izdajalca Hintzeja iz Orešja in njegovo ljubico Šneditzovo, da prvoimenovanemu ne bi bilo treba v jugoslovansko vojsko ob mobilizaciji. Predlog, da se imenovanemu onemogoči izvrševanje advokatskega poklica z izrabljanjem koncipienta Alija Franca, ki so ga fašisti obsodili na smrt z obglavljenjem in ga pozneje pomoltili, je naletel na burno odobravanje.

Razburjenje množice se je stopnjevalo v pripravljenost, da se Pogačnikovo takoj prežene z Vičave nazaj v Avstrijo. Kmalu po prečitanih resoluciji Ministrstvu za notranje zadeve LRS je bil sestanek zaključen, ker je vsa množica odšla v revolucionarnem razpoloženju pred Derkovičovo stanovanje, od tam poklicala Pogačnikovo in jo izgnala z Vičave. Organi notranje uprave so zagotovili osebno varnost imenovane pred razjarjeno množico in so ji takoj omogočili povratek v Avstrijo.

Udeleženci sestanka so se razšli s trdnim sklepom, da bodo tako nastopili v vseh primerih, kjer gre za ljudstvu nenaklonjene in v Ptuj nezaželene elemente, ki poskušajo dvigniti glave misleč, da je pozabljeno gorje iz druge svetovne vojne in da je prišel zopet čas za protiljudsko rovarjenje, delovanje pete kolone in rušenje miru delovnih ljudi, ki si gradijo neodvisno, miroljubno in svobodno socialistično domovino.

Karla Pogačnika, ki ima na vesti mnogo zločinov.

Naše ljudstvo se ogroženo komaj premaga, da samo ne obračuna s temi podlež, zato naprošamo merodajne forume, da dovolijo povratek v našo deželo samo onim, ki nimajo krvavih rok in izdajalske preteklosti.

Ptuj, dne 21. marca 1952.

Članstvo OF Vičava-Orešje
Gornji resoluciji se v celoti pridružuje

Članstvo OF Ptuj-Breg

BREŠKI UČENCI V POMOČI ZA
PRIMORSKO IN OF ODBOR ZA ZGRADITEV
KULTURNEGA DOMA V PTUJU

Učenci osnovne šole na Bregu pri Ptuj so zbrali v akciji za pomoč Primorski 3650 din, OF Breg pa je odstopila od prihrankov iz frontne blagajne za zgraditev kulturnega doma Jože Lacko v Ptuj na seji 24. marca t. l. 10.000 din.

V Rošnji na Dr. polju je oživel mladinski aktiv

Ze dalje časa nismo čuli o delavnosti mladinskega aktiva v Rošnji. Ko so člani okrajnega komiteja LMS Ptuj obiskali sekretarja aktiva Rajšner Franca, je z veseljem pripovedoval o sklepih, katere so si zadali na rednem mladinskem sestanku, ko so imeli volitve novega sekretariata.

Najprej bodo uredili organizacijska vprašanja, članarino, statistiko in mladinske dokumente ter izkaznice in značke. Ravno tako so si postavili nalogo, da bodo pritegnili čim več novih članov. Sedaj šteje aktiv 37 članov.

Posebno pažnjo bodo tudi polagali na politično delo. Formirali so razne bralne kroge in debatne večere, kjer se pomenuje o političnih dogodkih doma in po svetu. V planu imajo tudi, da bodo v tem mesecu imeli predavanje o razvoju človeške družbe, kar najbolj zanima mladino.

Tudi za fizikulturo se zanimajo in za kulturno-prosvetno delo.

V mesecu marcu so izvedli fizikulturno tekmovanje v sledečih točkah: 1. koledarske dirke, 2. tek na 100 in 1000 m, 3. skok v daljino in višino, 4. met bombe.

Pri njihovem delu jim bo pomagala frontna organizacija, s katero ima aktiv dobro povezavo. Posebno skrb za mladinsko organizacijo ima sam predsednik OF tov. Pipenbacher iz Rošnje, kar bi tudi naj služilo za primer ostalim frontnim organizacijam na Dravskem polju.

Tako lahko pričakujemo, da bo imel mladinski aktiv v Rošnji dobre uspehe v tem letu.

Imajo pa težkoče s prostori, kar občutno ovira njihovo dejavnost. Upajo pa, da bodo rešili tudi to vprašanje z organizacijo OF.

-že.

Nadaljuje se
akcija za gradnjo kulturnega
doma v Ptuj

O pomenu graditve kulturnega doma v Ptuj je propagandna sekcija odbora za gradnjo objavila že več člankov v Ptujskem tedniku. Vse sekcije so pridno na delu. Projektantska sekcija je predložila osnutek načrta v obravnavo. Ta osnutek je bil s strani odbora deležen precejšnje kritike glede dvorane, ki ne odgovarja osnovni zamisli. Mala dvorana v čelni zgradbi mora sprejeti najmanj 400—450 obiskovalcev. Manjših dvoran imamo že sedaj več na razpolago za sprejem od 100—300 ljudi. Služila bo za redne prireditve, predavanja, koncerte in množične sestanke društev in organizacij. Večja ločena dvorana, vendar povezana z glavno zgradbo, je v zamisli projektantov projektirana kot gledališka dvorana z vsemi potrebnimi stranskimi prostori, sposobna tudi za kinodvorano. Pozabili so na gospodarsko plat, t. j. da bi ta dvorana služila za razstavni in zabavni prostor ob razstavah, na drugi strani za okrajna množična zborovanja in razne večje prireditve. Vtis je, da gremo preširoko, kar bi pa terjalo tudi več sredstev. Popravki osnovnega načrta v tem smislu ne bodo odveč. Skromnost je še vedno čislana stvar, pa ne bo odveč tudi pri tej naši zamisli in akciji.

Finačna sekcija beleži še vedno začne uspehe v zbiranju denarnih in materialnih sredstev. Nakazani zneski so dosegli 900.000 din od obvez v znesku

3,6 milijonov dinarjev. Nekatera podjetja in zadrage še vedno niso nakazala zneskov po obveznostih.

Obveščamo vsa podjetja, zadrage in ostale, da pošiljajo denarne zneske na nov tekoči račun pri NB Ptuj štev. 643-95322-2 OKOF Ptuj, odbor za graditev kulturnega doma. Boljše uspeha delo tovarišev iz iste sekcije na zbiranju obveznosti za gradbeni material. Od večjih obveznosti omenjamo obveznost zadrug ormoškega okoliša, 100 m³ lesa in glavne uprave za lesno industrijo LRS za 200 m³ rezanega lesa ob pogoju izpolnitve minimalnega okrajnega plana. V zadnjem času so se za večje denarne zneske obvezali še Potrošniška zadruga v Ptuj s 150.000 din, (to verjetno ni zadnji znesek za ptujske ribiče). Sekcija je pripravila tudi denarne bloke po 1000, 500, 100, 50, 10, 5, 2 in 1 dinar. Prepričani smo z ozirom na izbiro, da bo naše prebivalstvo pridno segalo po teh blokkih in na ta način podprlo gradnjo doma.

Sekcija za tombolo uspešno zbira obveznosti v dobrih za tombolo po podjetjih, zadrugah, trgovinah, obrtnikih in ostalih, tako da ne bo dolgo, da bo zbrala vse doblike. Vrednost dobikov bo znašala 6 milijonov dinarjev. Objavljamo načrt sekcije, s katerim se odbor za zgraditev doma popolnoma strinja v sledečem:

1. dobiček: stanovanjska hiša v vrednosti	700.000 din
2. dobiček: osebni avto v vrednosti	600.000 din
3. dobiček: radio v vrednosti	40.000 din
4.—10. dobiček: živina v vrednosti	400.000 din
11.—20. dobiček: pohištvo v vrednosti	250.000 din
20.—25. dobiček: kolesa v vrednosti	160.000 din
26.—30. dobiček: gradbeni material v vrednosti	100.000 din
31.—40. dobiček: svinje v vrednosti	200.000 din
41.—50. dobiček: drva, premog za kurjavo	100.000 din
50.—70. dobiček: tekstil v vrednosti	200.000 din
71.—100. dobiček: razno v vrednosti	150.000 din
in 5000 malih dobikov razne vrednosti	2.500.000 din
Skupaj	5.200.000 din

Ker bo tombola vezana tudi na loterijo, so določeni denarni dobiki:	
1 dobiček po 50.000 din	50.000 din
5 dobikov po 25.000 din	125.000 din
20 dobikov po 10.000 din	200.000 din
30 dobikov po 5.000 din	150.000 din
275 dobikov po 1.000 din	275.000 din
Skupaj	800.000 din

Skupna vrednost vseh dobikov bo torej znašala 6 milijonov dinarjev.

Odbor si pridržuje pravico manjših korektur v razporeditvi in prednosti

posameznih dobikov. Sekcija za tombolo bo izdala primerno število plakatov, tako da bo prebivalstvo tudi na ta način vsestransko obveščeno o tej veliki tomboli.

O čem razpravljajo
na Ptujski gori?

Kdor misli, da je na Ptujski gori vse kot namazano, se zelo moti. Kar odkrito lahko priznamo, da ni tako. Dnevno razpravljanje ljudstva o delu KLO, KZ in množičnih organizacij končujejo nekateri brez misli na izboljšanje, drugi pa se resno ustavljajo pri predlogih, kako bi se dalo marsikaj popraviti.

Krajevni ljudski odbor na Ptujski gori se je pred meseci preselil iz prejšnjega sedeža v eno izmed sob gostilne KLO, ker baje drugje ni dobil primerne prostora. Marsikdo se sprašuje, ali se je to zgodilo na željo volivcev, v korist stanovanjskih prostorov ali zaradi varčevanja. Ta preselitev je vzbudila med ljudstvom še večje zanimanje za gospodarsko stanje krajevnih gostilne KLO, ki je izkazovala iz let 1943-1951 nad 100.000 din dobička, v letu 1951 pa je bila gostilna brez sredstev za nabavo vina. Nikomur ni bilo v korist, da se lažje propadlo v kleti čez 1000 litrov črne vina, od katerega se je dnevno izžigalo le nekaj litrov, poleg tega pa so

tekli visoki izdatki za uslužbenca gostilne in nagrade za predsednika in računovodjo.

Je več ljudi, ki razpravljajo o delu KZ iz prejšnjih let, obsojajoč čez 200 tisoč din znašajočo zgubo. Mnoge KZ so preprečile, da bi nastajala v njihovem gospodarstvu večja škoda z izgubami in primanjkljaji, zato je potrebno tudi na Ptujski gori razčistiti zadržane račune.

Ljudstvo dela v vinogradih, na travnikih in povsod po daljšem zimskem počitku, ki ga niso znale izrabiti množične organizacije. OF odbor se tudi po dveh mesecih po izvolitvi ni mogel sestati po krivdi nekaterih neresnih odborikov. Člani OF sicer plačujejo članarino, ki jo pobira v zadnjem času kurir KLO na Ptujski gori. Organizacija AFZ in LMS sta prepustili tok dogodka ljudstvu samemu in tistim poedincem, ki izrabljajo nedelavnost množičnih organizacij OF za spejčevanje vode na svoj mlin. Novi odbor so izvolili tudi (Koniec na 4. strani)

Nekaj o goveji tuberkulozi v okraju

Nimamo še točne slike o razširjenosti goveje tuberkuloze v ptujskem okraju, vendar iz dosedanjih delnih raziskovanj lahko že sklepamo, da imamo to nevarno bolezen tudi pri nas in ne ravno v malem številu. Čeprav dose-danji rezultati govorijo, da je tuberkuloza ugotovljena na velikem številu govedi, kupljeni na področju LRH, je ta vendar tudi ugotovljena na živini, ki je vzrejena doma. S tem je postalo jasno, da je problem tu, da je resen in da se ga je treba lotiti z vso resnostjo, ker je znano, da predstavlja goveja tuberkuloza ne samo nevarnost za zdravo govejo živino, temveč tudi še posebej za človeka, posebno za mladino. Ljudje se okužijo v bližini bolnih živali, z nekuhanim mlekom, smetano, sirom ter drugimi proizvodi. Verujemo, da bi se v mnogih primerih tuberkuloze pri ljudeh, naša tuberkuloza tudi v hlevu istega gospodarstva.

Kako se borimo proti tuberkulozi pri goveji živini? Glede tega se lahko naslonimo na le na ugotavljanje okuženih živali, njihovo popolno izločanje (zakol), izvedbo razkuževanja in drugih higienskih mer. Na ta način so v nekaterih državah z razvito živinorejo okužbe zmanjšali v veliki meri. Vsako polovičarstvo v tem izključuje uspeh.

Odkrivanje okuženih živali: Najvažnejše je, da se okužba čimprej odkrije, dokler se bolezen ni v organizmu raz-

vila do take mere, da bi okužila še druge živali ali ljudi in da bi se na živali pokazali zunanji znaki, kot kašelj, mršavost in drugo. To dosežemo z razpoznavnim cepljenjem ali tkzv. tuberkulinizacijo. S tem načinom lahko spoznamo, če je žival okužena s tuberkulozo ali ni.

Kot že omenjeno, se že nekaj časa vrši v ptujskem okraju tuberkulinizacija v večjem obsegu v področju Ormož—Središče. V zadnjem času vodijo iniciativo za borbo proti goveji tuberkulozi selekcijska združenja pod okriljem KZ, ki so se pred kratkim ustanovila. To iniciativo okrajna veterinarska služba vsestransko podpira, najbolj pa seveda tam, kjer je razvit smisel in interes za vzrejo dobre, zdrave plemenske živine. Najbolje bi seveda bilo, če bi se ta akcija izvajala povsod, ker je bolezen itak treba zatreti povsod, kjer se bo pojavila.

Teh nekaj pripomb k vprašanju zatiranja goveje tuberkuloze v okraju bo gotovo pripomoglo k dobremu razumevanju stremeljenja okr. veterinarske službe, ki gre za tem, da se tudi s strani pomaga k dvigu živinoreje ter k čuvanju zdravja delovnega ljudstva in doraščajoče mladine.

Z. A.

Pred cepljenjem živine

(Nadaljevanje)

Kot že rečeno, zavisi uspeh cepljenja živine proti kužnim boleznim od več pogojev, in sicer tudi od takih, ki leže popolnoma v rokah živinorejcev samih. Tu mislimo predvsem na vzrejo, ki bo dala zdrave, življenjsko močne in prirodno odporne živali. Če temu dodamo še dobro in pravilno nego živali po cepljenju, uspeh tega ne bo izostal. Vzemimo za primer svinje, katerim je cepljenje predvsem namenjeno: vsi vemo, da imamo v premožnih hlevih prašičke, ki so že od prvih tednov življenja »zamorjeni«, tkzv. kašljavci, ki imajo rahliti, ki so polni črevesnih glist, živijo v večni temi po vlažnih in zatohlih hlevih, brez sonca in zraka. Take živali dajajo na prvi pogled žalostno silko in ne morejo, kljub brezhibnemu cepivu, pravilnemu in večkratnemu cepljenju, ustvariti dovoljne zaščite in zato prej ali slej morajo v zakol ali pa v pogin, še preden so dale količjak pričakovano gospodarsko korist. Zato tudi ni vseeno, kakšne živali bomo cepili, da bi dosegli pričakovani uspeh. Živinorejci so dolžni v lastnem interesu vzeti v poštev ta dejstva, pa bodo odpadla mnoga obolenja svinj v kratkem času po cepljenju, za katera se je navadno dolžilo cepljenje, češ da cepivo ni bilo dobro, ali pa cepljenje slabo izvršeno.

Razen proti rdečici bomo cepili svinje tudi proti nalezljivi ohromelosti, sicer v precej manjši meri kakor do sedaj, ker smo se te bolezni v okraju praktično že znebili. Cepili bomo samo še tam, če se kje pojavi posebna nevarnost za izbruh ali pa za razširitev te bolezni. Da je ta nadloga zatrita je razen drugega doprineslo zaščitno cepljenje svinj. Izvajana so bila takorekoč množična cepljenja, n. pr. samo v l. 1950 nad 20.000 svinj, v letu 1951 pa skoraj 10.000 svinj.

Zaščitno cepljenje svinj se bo pričelo v nekaj dneh ter je bilo že zaradi tega potrebno opomniti živinorejce na zgoraj navedeno.

Cepljenje kokoši proti kokošji kugi se je že začelo. Glede tega je potrebno ponovno opozoriti KLO, v katerih je v preteklih letih razsajala kokošja kuga, da čimprej organizirajo cepljenja, potrebe pa priljavijo čimprej okrajni veterinarski službi.

Upamo, da bo teh nekaj besed pozitivno vplivalo na napredne živinorejce, da bodo svojo živino dobro pripravili za cepljenje ter se še bolj kot do sedaj oprijeli tega pripomočka za dvig živinoreje.

Z. A.

Tako se je borilo nešteto sinov naše domovine

Dne 30. marca t. l. bo 10 let, odkar so v Mariboru za sodnijskim ožidjem počili strel in uničili — zadnje meče mučeniško trpinčnega življenja 9 talcem.

Odjeknil so odmevi preko vse Slovenije: Padli so zopet naši ljudje in med njimi tudi

POLDE BERCE

Dipl. ing. Polde Berce je bil rojen 1912. leta na Mali Bukovici pri Ilirski Bistrici. Ker se njegov oče ni hotel priključiti Italijanom, se je iz Male Bukovice preselil z družino v Središče ob Dravi, kjer je služboval kot železničar.

Polde, bistrega duha, je že zgodaj ocenil resničnost življenja delavcev, ki so jih zapostavljali in izkoriščali. Ze kot dijak v Mariboru in pozneje kot montanist na univerzi v Ljubljani se je priključil borbem za pravice zatiranih.

V rudnikih, med delavci kot tovariš med tovariši, je bil močno priljubljen. Resen in malobesečen je bil, preudaren in vztrajen v naporih.

—

V Ormožu so imeli roditeljski sestanek

V nedeljo so se zbrali v nižji gimnaziji v Ormožu starši in profesorji. Po referatu »Vzgoja socialističnega človeka« je sledila diskusija. Diskusija je pravilno pokazala, da je bila vzgoja vedno monopol vladajočega razreda, da je bila tako vedno v najhujši povezavi s takratno družbeno ureditvijo. Če nam je danes razumljivo, da so v srednjem veku vzgajali mladino podložnikov z bičem in palico v dobre, ponižne in poslušne podložnike, če je hotel kapitalist vzgojiti poslušnega, nekritičnega, bogoboječnega delavca, tako nam mora biti samoumevno, da mora vzgojiti socialističnega, kritičnega, vedrega, delovnega človeka, ki bo sposoben naprej graditi socializem.

Starši so izražali med drugim tudi to, da se naša mladina večkrat obnaša tako, kot to ni dostojno socialistični mladini. Ugotovili smo, da je tega bil v veliki meri kriv čas — kajti po drugi svetovni vojni so bili starši prezaopaseni z gospodarskimi nalogami in se za vzgojo svojih otrok niso dovolj brigali. Šola pa sama tega ni zmogla in ne bo zmogla, ker je konec koncev sama le delček družbenih sil. Za vzgojo otrok odnosno mladine smo odgovorni vsi: družina, šola, podjetja, zdruge, množične organizacije — prav vsi! Nobenemu ne sme biti vseeno, kakšna je naša mladina in kdo jo vzgaja. Saj ona bo dedič vsega, kar danes ustvarjamo.

Porazgovorili smo se tudi o učnem uspehu. Uspeh na gimnaziji je v splošnem slab. Posebno nezadovoljiv je uspeh v prvem razredu. V prvi razred so prišli učenci, ki ne obvladajo snovi četrtega razreda osnovne šole. Jasno je, da z nezadostnim predznanjem ne more otrok sprejemati nove snovi. Je otrok nima predpogojev za uspešno učenje na gimnaziji, mu dela predpisa snov prevelike težave, zgubi veselje do učenja in dela in končno se vda v usodo ter v gimnaziji samo čaka, da bo dovršil šolsko obveznost. S tem delamo otroku krivico, ker mu nehoti vcepimo misel, da je snov zanj pretežka in da otrok tega ne zmore. Razmisli bi po potrebi tudi o vprašanju, kako izločiti iz razreda učenca, ki s svojo pokvarjenostjo do skrajnosti neugodno vpliva na svojo okolico. Prvi razred gimnazije v bodoče ne sme biti razred repetitiv, dijakov brez vsake volje za kakršnim koli napredkom, ki s svojo navzočnostjo slabo vplivajo na novodošle dijake. O tem, kako odstraniti to, bo moral resno razmišljati vsak pedagoški delavec od otroškega vrta dalje in na vsaki stopnji res izpolniti svojo dolžnost, vso oporo in razumevanje pa bo moral najti pri starših. Jasno je, da ovira uspeh v šoli tudi vožnja in prevelika oddaljenost od šole, prevelika zaposlenost otrok doma in drugo. Vendar z dobro voljo doma, dijakov in šole bo marsikatera ovira premagana ali vsaj omiljena. Le skupno prizadevanje vseh za vzgojo in učni uspeh odgovornih ljudi, medsebojna iskrenost in vztrajno delo jamčijo, da uspeh ne more izostati.

Več previdnosti pri odpiranju zapornic

Uslužbenci državnih železnic, ki skrbijo za prometno varnost pri železniškem cestnem prehodu na Ormoški cesti, so zelo uvidelni napram ljudem in voznikom, ki čakajo na zaprtih zapornicah na konec mimovoznega vlaka. Vendar se mi zdi, da bi lahko imeli prehitri dvig zapornice težke posledice zlasti za neprevidne otroke.

Ze večkrat sem opazil, da se odpro zapornice še preden je bil mimo ves vlak. Ze pri petem ali četrtem končnem vagonu se začno počasi dvigati.

Z zbora ljudsko-prosvetnih delavcev

V soboto 13. marca je bil v Ptuju občni zbor Okr. odbora Ljudske prosvete, IOLP je zastopala tov. Roza Mencin, OK KPS Ptuj tov. »Franež« OSS tov. Potočnik, navzočih pa je bilo okrog 80 delegatov ljudsko-prosvetnih društev iz ptujkega okraja.

Iz poročila IO, ki ga je prečital t.j. n. odbor tov. Rebrnak, posnemamo uspešne rezultate dela, ki so zlasti vidni v zadnjih tednih tekoče sezone in ki je brez dvoma najplodnejša doba ljudsko-prosvetnega dela v zadnjih letih. Vse delo se razvija v 30 registriranih društvih, med temi 3 sindikalnih, ena mladinska in 26 vaških. Od vseh teh so bila 4 društva (v Vidu, Desterniku, Trnovski vasi in v Leskovcu) ustanovljena po lanskem občnem zboru. Lepe uspehe sta pokazali društvi v Vidu in Trnovski vasi, v zadnjem času pa kaže veliko aktivnost tudi igralska družina v Desterniku. Najvidnejši razvoj pa je napravilo društvo v Majšperku z delovnimi akcijami: izobraževalno, dramsko, glasbeno in instrumentalno. S temi društvi bo v doglednem času lahko tekmovalo društvo v Strnišču, ki uživa podporo strniškega delovnega kolektiva in kakršnega nasprotno močno pogreša predvsem SKUD »Jože Lacko« v Ptuj. V tem društvu sodelujejo člani iz mnogih sindikalnih organizacij mesta Ptuja. Vendar se čuti, da tem primanjkuje politična vzgoja, ki bi dala društvu tisti revolucionarni značaj, ki bi ga moralo imeti takšno sindikalno, oziroma delavsko kulturno društvo.

Ostala društva so se več ali manj približala primernim uspehom. Omeniti je treba med temi društva: Cirkulane, Gorisnica, Vel. Nedelja, Zavreč, Zetale, Murčinci in druga, ki so dosegla lepe uspehe z igranjem ali pa z drugimi oblikami izobraževalnega dela.

Število aktivnih članov se je v lanskem letu povečalo od 1720 na 1900, gre pa večji del tega dviga na račun novoustanovljenih društev in le mali na povečanje števila članstva pri starejših društvih.

Pomanjkljivosti ljudsko-prosvetnega dela

Ljudsko-prosvetnemu delu po mnenju OOLP Ptuj nedostajajo predvsem tri stvari: resnično revolucionarna vsebina, ki bi bila lahko dosežena s pritegnitvijo predanih, napredno mislečih ljudi; sistem in pravilna metoda ter končno še tista demokratičnost, ki je potrebna društvu za razvijanje zdravih poudarov posameznika ali sekcije. Posebno so se te pomanjkljivosti opazile ob priliki letošnjih občnih zborov.

Poleg teh je važno omeniti še nekatere probleme, predvsem pa nujnost očne borbe proti vsem poskusom posameznikov, ki skušajo tam, kjer je razgledanost ljudi sorazmerno šibka, uveljaviti svoje interese ali interese tistih, katerih prenašalci so. Tajnik je navedel primer v Podgorcih, kjer je lani eden izmed cerkvenih pevcev — član ljudsko-prosvetnega društva — sredi neke prireditve vstal in pozval navzoče k molitvi. Podobno se je zgodilo v Leskovcu, kjer je župnik Petan prav tako sredi predavanja, ki ga je organizirala ljudska univerza, vstal ter začel moliti rožni venec, ker je zavznilo polno. Razen tega se je isti vrnil v pripravljeni odbor za ustanovitev kul.-umet. društva ter si določil funkcijo kritika kljub temu, da take funkcije pravilnik niti ne predvideva.

Prav zanimiv odnos do cerkvenega pevskega zbora ima društvo v Središču. Na vabilih za pripravo proslave 29. novembra članom pevskega zbora, ki so istočasno cerkveni pevci, je bilo napisano: »Eno uro pred proslavo so pevske vaje, nato pol ure proslava, da bodo lahko cerkveni pevci šli k svojim vajam.« Vsi ti primeri ter mnogi drugi navedeni opozarjajo, da je potrebna previdna in odločna politika v borbi proti tendencam tujih vplivov.

Požari v Desterniku

V kratkem časovnem razdobju dveh mesecev zapisujemo tu že tretji požar. Sredi zime je plamen uničil gospodarsko poslopje kmetu Zeleniku, kmalu potem je zgorel hlev na domačiji njegove ssnah — pri Repiču, dočim si je rdeči petelin v tretjič izbral dom mladoporočence Lenarta — pri »Kurbušču«.

Bilo je v nedeljo 16. marca nekoliko pred 8. uro zvečer, ko je moral budni vaški požarni stražnik udariti po bronu. »Ljudski prosvetarji, zbrani v šoli pri igralski vaji, so bili menda prvi na mestu in pomagali omejevati razbesele plamene, ki so imeli kaj lahko delo s slamnato streho, s kot poper »suhokrasno zalogo pod njo, s fižolom in koruzo ter vsem drugim, kar se tekom let nabere na naših kmetijskih podstrešjih.

Nesrečni pogorelci in pridni reševalci so rešili iz goreče hiše še precej in spravili na varno tudi vso živino iz hleva.

Posebno požrtvovalnega se je pokazal tov. Požar Ivan, ki ga šteje tudi tuk.

Vedno sem pomislil na nevarnost, da se en ali drugi nepreviden otrok znajde pod kolesi vlaka. Solarji, ki hodijo tod v šolo, včasih prav nestrpno čakajo, da se zapornice odpro. Čim so odprte, kar v gruči planejo preko tira. Opozorilo, naj bo vsak za se previdn, ne zadošča, zato pa je treba biti previdnejši pri odpiranju zapornic.

Zarko.

Poziv kmetovalcem in kmetijskim strokovnjakom!

Zelja in potreba, da se s sodobno kmetijsko tehniko seznanijo širok krog kmetijskih proizvajalcev, sta sprožili, da so se v okrilju Ljudske tehnike začela snovati na podeželju Kmetijsko-tehnična društva (KTD). Člani teh društev se teoretično in praktično izurjajo v uporabljanju traktorjev, motornih škroplilnic in drugih kmetijskih strojev, v uporabi umetnih gnojil, zaščitnih sredstev itd. Obvladanje tehnike s področja gradbeništva, elektrotehnike in komunalne dejavnosti spada prav tako v delokrog teh društev.

Kmetijsko tehnična društva ustvarjajo pogoje za obsežnejšo mehanizacijo našega kmetijstva, ki je zelo važen čini-telj v socialistični preobrazbi vasi in povečanju kmetijske proizvodnje.

Vse dejavnost razvijajo KTD na osnovi prostovoljnega pristopa in udejstvovanja članov. Območje društva zavzema tak obseg, ki je najbolj prikladen terenskim prilikam in ni vezano na gospodarsko enoto. Društvo tako povezuje v svojem okolišu vse proizvajalce iz vrst splošnih kmetijskih zadrug in iz socialističnih obratov, pa tudi namena-čence in delavce, ki jim je kmetijstvo stranski poklic. Glavno je, da vsi člani želijo izpolniti svoje znanje na širokem polju kmetijske tehnike. Kmetijske zadruge in državna posestva so močno zainteresirana na uspešnem delovanju KTD in pripravljena, da jim

stavijo na razpolago materialna sredstva (stroje, prostore itd.)

Kmetijsko-tehnična društva povezujejo in koordinirajo v Okrajnem odboru Ljudske tehnike svojo dejavnost z stalnimi vejimi dejavnosti LT.

KTD nudijo možnost in priliko tudi kmetički mladini, da se seznani z naprednim kmetijstvom, posebno tisti, ki ni obiskovala kmetijskih šol.

Kmetijsko-tehnična društva so važno torišče delovanja vseh kmetijskih strokovnjakov in praktikov. V društvih lahko prenašajo svoje znanje in izkušnje na širok krog kmetijskih proizvajalcev. Dobro pripravljena predavanja in praktični tečajji o uporabi umetnih gnojil in zaščitnih sredstev, o ureditvi sodobnih sadovnjakov in vinogradov itd., ki so se tu in tam uspešno izvršili v okviru KTD, vse to nudi najlepšo priliko kmetijskim strokovnjakom, da kot dobri državljani pripomorejo k napredku našega kmetijstva.

Iniciativni odbor Kmetijsko-tehnične zveze Slovenije vabi vse kmetijske strokovnjake in praktike, da sodelujejo pri ustanavljanju in delovanju kmetijsko-tehničnih društev.

Inic. odbor KT zveze Slovenije

Hojniku Janezu s Polenšaka je zopet spodletelo

»Zopet imajo v delu Janeza Hojnika s Polenšaka« gre že par dni tukaj od ust do ust s komentarjem o njegovem verzištvu z jabolki, sadjevecem, žganjem, železom in žebli. Vgnezdil se je v KZ in tudi pri gasilcih, da je lažje prišel do prodajalcev sadja, železa in žeblov ter da je lažje prodal sadjevec in žganje ter ostalo.

In kako je prišel Janez Hojnik v škripce? Na račun KZ Polenšak je nakupil v Zlazarju v jeseni 13.000 kg sadja in ga predelal v jabolčnik in žganje. Nakupil pa je tudi od »nekega neznanca« 890 kg železa po 35 din za kilogram in 32 kg žeblov po 150 dinarjev za kilogram. Da ne bi Hojnik ničesar riskiral v slučaju, da bi kdo odkril njegovo verzištvost, se je skril za knjigovodja KZ Polenšak Francem Segulo, ki mu je izstavil račun KZ Polenšak s postavkami o kupljenem železu po 128 dinarjev za kilogram in o žeblih po 350 din za kilogram. Ker je bilo Hojniku javno trgovanje prenevarno, si je

zamislil boljši, prikrit način. Zavzel se je za graditev Gasilskega doma in prevzel nabavo materiala. Za material je dal jabolčnik in žganje, za material (kamen, cement) pa prejemal od gasilcev denar. Sedaj mu gasilci dolgujejo še 130.000 din. Za sadje je plačal nad 100.000 din. Od KDZ Gorisnica je kupil kotel za žganjekuho za okrog 70.000 dinarjev, kar dokazuje, da je bila Hojnikova prodajna in nakupna mreža na račun KZ Polenšak izven nevarnosti, da bi mu KZ Polenšak konkurirala. Kot že takrat, ko je kupil Hojnik na Bregu pri Ptuj hlo za okrog 600.000 din, je verjetno tudi sedaj trdil, da ima toliko denarja zato, ker je »šparaven« in ker »ne kadla«.

Knjigovodja KZ Polenšak Franc Segula in poslovodja čevljarske delavnice sta se skupno z Hojnikom znašla v zelo neugodnem položaju, saj je razpravljanje o Hojniku odkrilo tudi nepravilnosti v KZ Polenšak in v čevljarski delavnici.

Pz.

Goldonijev „Lažnik“ na ptujskem odru

Po dolgem času je bilo ptujsko gledališče spet polno in gledalci so se smejali, smejali in bili — zadovoljni. Ptujsko gledališče je s premiero Goldonijevega „Lažnika“, prirejenega po Hamniku in prevedenega po Ivanu Rožicu, dalo občinstvu svojevrsno komedijo, katere dejanje poživlja spremljajoča orkestra, petje in balet, kar vse daje rahel nadih opere, ki naj bi spet odzvela na naših odrih.

Dejanje se godi v Benetkah. Glavno pozorišče je nekak trg pred hišo zdravnika Balanzoni. Ta ima dve hčerki: Rosaura in Beatrice. Obe sta mladi, lepi in njuna krepost kar medli od podeljenja po možu. Seveda je prav taka njuna služabnica Colombina. Obe dekletini imata že svoja oboževalca. Florindo, ki je zdravnikov pomočnik je v mrtev na Rosaura. Prireja ji serenade, piše pesmi, kupuje čipke, ljubezen pa si upa razodeli le onesveščeni Rosauri, ob kateri se od ljubezni in usmiljenja tudi sam onesvesti. Njegovo zaljubljenost izkoristi naslovni junak igre, lažnik Lelio, sin beneškega trgovca Pantalina. Njegov sluga Arlecchino pravi, da se Lelio ob štirih besedah vsaj desetkrat zlaže. Ta sloviti lažnik torej dvori obema lepoticama, izrove pa hudo ogorčenje ognjevitga Ottavio, ki ga končno po tem, ko je bil sam zaradi njega v hudih škripcih, razkrinka pred očetom. Pomaga mu seveda tudi Arlecchino, ki je sprva sledil svojemu gospodu in se poskušal v laž. Ko pa spozna Colombino, v katero se zaljubi, hoče služiti resnici. Razkrinkani lažnik pa se seveda ne pokaže. Da bi se rešil ječe, vzame Cleonice, ki ji v trenutku nakleplje očarjive laži, da vsi strme, a so vsi srečni — saj je doktor Balanzoni oženil obe hčeri, ki medli od sreče prav tako kot bodoča moža. Srečna Colombina, ki ima svojega Arlecchina in tudi trgovca Pantalono se je zjasnil obraz — sin Lelio je dobil bogato nevesto! Da, prav vsi so zadovoljni, celo Brighella, Florindov prijatelj, ki misli, da se je v njegovem varovancu vendarle izkazal mož, kakršen je bil njegov oče, Brighellov prijatelj. Vsi so cvetoče srečni, nasmejani prav tako kot gledalci, ki ploskajo gledaje srečni mladi in stari svet.

In igranje samo? V stilu primitivnih komedij, v katerih se igralce predstavi, stopijo v prvi vrsti vsi po vrsti pred nas. Pojo in šepetajoč nam povedo svoja imena in razkrijejo svoja glavna svojstva. Predstavitelj sama izven precej navno zlasti kar zadeva petje, ker naši igralci, če ne gledamo prestrogo, moramo izvesti Vičarja in Gunžarja, niso pevec. In potem?

Ce vzamemo v poštev najprej lažnika samega, ki ga je igral Franjo Gunžer, moramo reči, da se je dobro obnesel. Bil je živahen, žametni glas se je prilagajal žametnim lažem. Njegova postava je res mikavna, maska je bila odlična. Gunžer ima svež, mlad glas, živahno mimiko in geste, vse kar vzbuja v gledalcu simpatijo in zadovoljstvo nad igro. Njegov sluga Arlecchino je bil resnično „spiritus agens“ — povsod priložna dušica, navihanih in bedast v lasti korist, izvrsten posredovalec med odrom in publiko. Arlecchino je najbolj zahtevna vloga in Vičar jo je kar izmenitno rešil. Že pojava sama, z mišmi in glasom, na katerega naj pazi, da ne bo pridobil na razkavosti in

V Dornavi je igrala skupina iz Mezgovce

Mlada igralna skupina iz Mezgovce je priredila v nedeljo v sindikalni dvorani drž. posestva v Dornavi veselo troječanko „Dva para se ženita“, pri čemer pa je treba poudariti, da je delo, ki je samo na sebi zastarelo in brez epizemalnega vzgojnega jedra, priključilo tako, da je dodala nekaj mest z zdravim jedrom, mestoma pa poudarila nekatera sicer neopazna mesta. Dodatke in povdarke je izvedla tako, da prvotnega motiva ni otknila, pač pa delo, ki je pomenilo preizkusni kamen za nadaljnje udejstvovanje, znatno izboljšala. Vsakdo je nehoti takoj moral opaziti, koliko paznje je skupina posvečala pripravi na svoj nastop. Že od samih pripravi na zadnje podrobnosti in popolnosti pripravljen, vse od lične streme in vodnjaka ter pravega, pravčatega drevesa.

Izmed igralcev je najbolj ugajal „Bobek“ (Cvetko Jožef), ki je svojo vlogo podajal tako življenjsko, da si moral, hočeš — nočeš, pozabiti, da je „Bobek“ le na „deskah“. Tudi „Pajnikova žena“ — gospodinja (tov. Geč Marija) je s svojim naravnim in neprislilnim podajanjem žela simpatije gledalcev. Vem, da je bilo marsikomu žal, da se karakterni „berač“ (tov. Cajnko Martin) ni več pojavil na odru. Svojo kratko vlogo je podal tako popolno, da se je vtisnil v spomin ne le za hipe svoje nastopa, temveč si moral razglabljati še in še o njem. Mestoma je bil prav odličen tudi „dedek“ (tov. Korpar Stane), nekoliko manj prepričevalen in premočnoročen bil morda pri proceduri hipnotiziranja. Uspeh, ki ga je dosegla mlada igralna skupina iz Mezgovce, naj ji bo vzpodbuda za nadaljnje delo, ki bo izpolnjeno in poglobljeno prineslo vedno večje uspehe.

izgubljal na polni zvočnosti, je na našem odru nekaj priljubljenega. Gledalci imajo Vičarja radi in z Arlecchinom se jim je znova prikupil. Rosaura — Berta Ukmarjeva in Beatrice — Ivanška Korošičeva sta bili enakovredno ljubki. Obleka in šminka sta ustvarili prav čedni gospodični, v svojo igro pa sta podali tipični goski brez peruti, kakršni Goldonijeva komedija tudi zahteva.

Ljubimec Florindo — Lojze Matjašič je bil bolj čedna pojava kot pa dober igralec. Zanešana zaljubljenost in plačnost, kar oboje je zelo smešno, je bila v gesti sicer precej posrečena, zadovoljiva, le govorica sama je izzvenela, vsaj prvi večer, malce preveč brez osebnostno deklamatorično, nekako avtomatično, kar izvira iz priučenosti, ki pogreša igralskega ognja.

Ottavio — Stefan Verdnik je bil ob svoji prikupno gestikulaciji ognjevitosti tudi malce premalo ognjevit v besedni igri in malce celo v kretanju, zlasti takrat, ko mu zleti Beatrice v objem.

Služabnica Colombina — Sonja Dolinarjeva je bila ljubka beneška ciganica, privlačno temperamentna in je močno ugajala.

Srečni oče, doktor Balanzoni, ki ga je igral Jože Milkovič, je bil prav dober. Značajno se je življal. Pošten meščanček je, naglo jezen, brž potolažen, njegova očetovska preprostost se izživlja v želji hčeri dobro omogočiti; najboljši snubec je tisti, ki mu ni za doto, pripravljen je odpustiti vse pregrehe ženini, ki ima denar.

Trgovca Pantalina, ki ga izvršno podaja Danijel Sugman, je bil značajno in v maski izorstno izdelan. Castitljiv je, spoštuje sebe in denar; ugleden hoče sina ugledno poročiti in je tedaj silno občutljiv za čast, ki pa ostane neomadeževana kljub sinovim kaj malo častnim pustolovčinam, če se te dobro končajo. In dobro se končajo, če v hiši ostane denar, ki daje — čast in ugled.

Manjšo vlogo ima Brighella, ki ga postavi na oder Franjo Lenarič. Gledalec se mu smeje, ko ga sliši, kritik bi pripomnil, da je bil malce deklamatoričen tako kot Florindo in deloma Ottavio — besedna igra torej ni bila dobro doživljiva. Njegova mirnost pa se mu je podajala prav dobro.

Cleonice — Anica Bajgotova je burna, epizodična s psihično zaznavo zmajda, ki bo Lelio „prevzgojila“.

Tomažič kot trgovski vajenec je v svojih gestah posrečen, pevec Ivan Preac je premalo italijanski v svojih zahtevih po denarju, ječar Milan Zupanc pa se je naučil nekaj stavkov, ki se je zdelo, da jih še vedno samo bere, ne da bi se pri tem posebej potrudil brati dobro, s poudarkom.

Sekstet, ki ga sestavljajo Pavlinič, Lubec, Mlakar, Vidovič, Podlesnik in Junger, je zapel prav čedno in tudi solo točka prof. Pavliniča je zadovoljila gledalce.

Plesni vložki so poživljali dejanje. Maske so bile ljubke, pa tudi ples ni bil napačen, čeprav bo v večkratnim nastopom verjetno bolj mehak, prožen. Paradija na dvoboju pa je bila prav všeč vsem.

Orkester je pod vodstvom Jožeta Rojica vreden pohvale. Škoda, da dvorana ni bolj akustična. Pevci in orkester bi prišli bolj do izraza. Vsekakor pa »Uvertura« napravi na gledalca prijeten, nov vtis in bi zato orkestru mogli po uvodnem komadu dati takoj pohvalo s ploskanjem.

Igro je režiral mariborski igralec Edo Verdonik. Dal je igralcem življenje, jih znal slikovito razpostaviti in vzbudil v gledalcih željo, da bi še večkrat priskočil na pomoč ptujskemu odru.

Prav tako pa tudi scenograf Vlado Rijavec, saj je bila scena s hišama ob morju in z mestom v ozadju res krasna. Sploh je bil oder lep, posamezni prizori so se harmonično prelivali, igralci, ki so bili vsi okusno maskirani, so oder lepo izpolnjevali, ni bilo trdote, na katero tolikokrat naletimo pri oblikovanju skupin, naj si bodo še tako majhne.

Skratka: Goldonijev Lažnik je uspel. Igra bo polnila hišo, kar je prav. Naše gledališče naj si, če le more, materialno opomore, da bo več izšlo za umetniško delo, ki nam je potrebno in za katerega morajo biti na razpolago materialna sredstva.

Sa-va.

Prirodno bogastvo Jugoslavije

LU je priredila deseto redno predavanje o »Prirodnih bogastvih Jugoslavije«. Predaval je tov. prof. Maučec Jože. Udeležba je bila žal zopet slabša kot pri predavanju tov. inž. Snajderja.

Najprej se je predavatelj tov. Maučec poglobil v zgodovinski pomen našega ozemlja. Tu se stikajo poti, ki vežejo srednjo Evropo z južno, zahodno z vzhodno. Večina Jugoslavije leži na Balkanskem polotoku, vendar sega globoko v srednjo Evropo, predvsem Slovenija. 700 km dolga Jadranska obala je težišče vseh zaprtih srednjeevropskih držav, Madžarske, Avstrije in Češke. Že za časa Rimljanov je šla po našem ozemlju meja med Romani in »barbari«, ki so pozneje razrušili svetovni rimski imperij. S propadom Rima se pojavijo v Evropi skupno z Germani tudi Slovani. V srednjem veku, pa tudi do danes se na našem ozemlju stikajo in meji med seboj Romani, Germani, Mongoli, katerih potomci so Madžari in mi Južni Slovani, ki smo južno-zahodna veja velikega slovanskega drevesa. Neštete borbe so se odigrale v zgodovini naših tleh. Avstrija kot Madžarska sta težili k morju in sta zato tlačili narode, ki jim je to morje pripadalo. Pa tudi Benečani so spoznali pomen našega ozemlja in so si lastili Jadransko obalo. Toda po obeh svetovnih vojnah, v katerih so se naši narodi sijajno izkazali v borbi proti zasužnjevalcem, so še vendar meje Jugoslavije krivične, najbolj pa smo prizadeji Slovenci. Trst in Beneška Slovenija v Italiji, Koroška v Avstriji in Porabje v Madžarski so še izven meje. Tudi Makedonci, ki jih živi nad 200.000 v Grčiji in skoraj 70.000 v Bolgariji so skupno s Slovenci narodnostno zatirani, tako da živi še skoraj pol milijona Jugoslovancev še izven naših meja.

Po tem kratkem zgodovinsko-geografskem orisu je pokazal predavatelj nekaj skioptičnih slik, ki pa so žal zaradi slabega aparata bile sibo vidne. Potem je prešel na glavni del predavanja. Jugoslavija je ena najbogatejših držav v Evropi po svojem rudnem bogastvu in Evropi je ena najbogatejših ljo nad 11 milijard ton. Če bi podese-terili sedanjo proizvodnjo, bi ga izčrpali šele čez par stoletij. Črni premog je ena glavnih surovin za zgraditev težke industrije. Druga najvažnejša surovina je baker, ki ga pridobivamo skupno z zlatom. Največja nahajališča so v Boru, Majdanpeku in Kreševu. Pred vojno jih je izkoriščala francoska rudarska družba. Ostalih barvnih kovin kot so krom, molibden, antimon, magnezit in pirit ima Jugoslavija v izobilju in jo prekaša malokatera evropska država. Tudi odlično železno rudo izkopljemo do 1 milijon ton letno. Največja nahajališča so v Varešu in Ljubiji. V pridelovanju živega srebra da idrijski rudnik 800 ton živoserbrne rude letno in s tem smo na drugem mestu v Evropi, takoj za Španijo.

Skupna površina obdelane zemlje znaša 54 odst. vsega teritorija. Proizvodnja žitaric je sledeča: koruza 4,5 milijonov ton letno in s tem na tretjem mestu v Evropi, pšenice 3 milijone ton in s tem na šestem mestu, letna proizvodnja vina znaša nad 4 milijone hl in s tem na četrtem mestu v Evropi. Jugoslavija ima nešteto tujke prometnih krajev od Triglava do Sarplanine. Železnice je okrog 11.500 km, cest pa nad 34.000 km. Donava je glavna rečna prometna žila, ki nas je vezala s srednjeevropskimi državami, vendar je že od leta 1949 ves promet v zastoju. Vse naše naravne zaklade, od katerih ima največjo bodočnost električna energija, bomo branili pred vsakomur, ki bi se jih hotel polastiti, ali diplomatski ali nasilnim potom.

Pozdravljeno, mlado jutro!

O jutro mlado, iz srca pozdravljeno! V pomladnem soncu sveže se budiš in želje naše, hrepenenje nam mladit, kar bočno bilo je — je zdaj ozdravljeno.

Oko se polno vere spet zazira v svet, korak je čil, da spet težav nastopi pol, željan doseči ciljev svetlih, prost je zmot, vzklik je smeh na ustnih ovenelih spat.

Lepo živeti je, ko sonce mlado sije, ljubezen vodi te, srce načrte nove kuje in duša svet bogatih sanj zasnuje, pred tabo ravna pot se v dalje vije.

Zato prelepo jutro lep pozdrav! Razvij blesteče se v dan blesteč! V gorečem srcu človek sam goreč bo svetu dela blagor plodni dal.

Sa-va.

— 0 —

Najmlajši dopisniki

Nesreča na Tolminskem

Snežilo je in snežilo v moje veliko veselje. Neizmerno sem se veselil visokih zametov.

Tedaj pa je padla grenka kaplja v moje veselje. Časopis je prinesel prve vesti o nesreči na Tolminskem. Nič več se mi ni dozdevala sneg tako lep, tako prazničen, saj je prav on prinesel marsikomu smrt.

Mamica nam je pripovedovala, kako strašen je plaz. Široko odprtih oči sva s sestrico strmela vanjo ter nisva mogla verjeti, da je vse to res.

In vendar je bila resnica še vse hušja, dnevno so prihajala poročila o strašni nesreči.

Uboge nesrečne družine, marsikje manjka mamica, drugod očka prehranjevalec, zopet drugod so izgubili otročke in ubogi starši jokajo za svojo deco.

To je tako velika in strašna nesreča, da je mi otroci še ne razumemo.

Ko je naša tovarišica razredničarka povedala, da bomo zbirali za te težko prizadete sirote, smo se v razredu vsi odzvali in vsak je dal in prinesel, kolikor je pač mogel. Zbrali smo 776 din.

To je najboljši dokaz, da tudi mi otroci, čeravno smo še mali, vendar imamo srce za trpeče brate.

Gorše Pavel

IV. b. r. osnovne šole v Ptuj.

— 0 —

Mlečna šolska kuhinja na Rodnem vrhu

Učenci in učenke na osnovni šoli na Rodnem vrhu smo zelo veseli, ker nam je Rdeči križ tako naklonjen. Solarji, ki prihajamo od daleč v šolo, smo od dolge poti precej razgreti, naša učilnica pa je mrzla, da se komaj ogreje. Kljub temu, da nas zebe v roke, plišemo in računamo, ker bi se radi za življenje čim več naučili. V teh hladnih dneh nam pomaga edino dnevni obrok šolske mlečne kuhinje. Nikdo si ne more misliti, kako našim prezeblim telesom dobro prija kruh in kava, ki nam ogrejeta premrzle ude.

Ce bi ne imeli na šoli mlečne kuhinje, bi v tem mrazu časi v razredu sploh ne vzdržali. Zasluge pri mlečni kuhinji ima tudi tov. Vindič Jakob, ki nam za kuhinjo potrebna živila prevaja iz Ptujja ali Podlehniha.

S 17. marcem t. l. je v šoli zmanjkalo drv, zato prosimo, da nam jih posestnik, ki jih še niso, čimprej pripelejo. Tako v šoli ne bi več zmrzovali. Rodni vrh, 20. marca 1952.

Gajzer Anton, uč. 5. r.

KEGLJAŠKI KLUB

Gradis Strnišče

Ko se mudiš v Strnišču v delavskem naselju Gradisa, vidiš med ostalimi stanovanjskimi barakami tudi zidano 35 m dolgo stavbo, katere je namenjena za razvedrilo delavcem po napornem 8-urnem delu. Tukaj se dnevno zbirajo člani kegljaškega kluba, da pravilno in zdravo izkoristijo svoj prosti čas.

Tako je kegljaški klub Gradis v začetku meseca marca razpisal tekmovalne posameznikov po 100 lučjav mešanju v mednarodnem slogu, katero pa je zaključil v ponedeljek, dne 24. marca tega leta.

Med tekmovalci se je razvilo veliko zanimanje ter je večina igralcev dosegla precej lepe rezultate. Nov klubski rekord s 324 keglji pa je postavil tov. Repas Božo.

Odbor je pristopil takoj k sestavitvi novega tekmovalnega posameznikov v narodnem slogu.

I. G.

Dekleta ob štedilniku — z gospodinjstkega tečaja v V. Nedelji

Novi knjižari

Kaj je novega na knjižni polici pdr. Državne založbe Slovenije v Ptuj.

Kersnik: Zbrano delo IV. del. Rupsil: Valvazorjevo berilo. E. V. Woinicz: Obad. Klasje št. 30 (D. Obradović: Izbrane strani). Mladinska revija letnik 1951 vez. F. Križanič: Kratkotrajna tematika. V. Nagič: Kratke zanimivosti iz pomorstva. F. Avčin: Osnove meteorologije. M. Garašanin: Hronologija.

Solske knjige: Bajec: Slovenska jezikovna vadbena I. del (za nižje razrede gimnazije).

— 0 —

»Kaj so videli kmetijski strokovnjaki po svetu«

Ing. Adamič, dr. Janežič, ing. Jelačin, ing. Repanšek, ing. Fajdiga in ing. Mastnak so potovali po Ameriki, Angliji, Holandiji, Švici in Nemčiji z namenom, da se seznanijo s tamkajšnjim načinom obdelovanja zemlje, reje živine, pridelovanja sadja, vina, zelenjave itd. Svoje ugotovitve in spoznanja s teh potovalov opisujejo v knjigi z gornjim naslovom tako nazorno in napeto, da čitatelj ne odloži knjige prej, dokler je ne prebere do konca. Ta izredno zanimiva knjiga, ki je bogato ilustrirana ter ima 196 strani in stane samo 80 din, daje našim kmetovalcem marsikatero koristno pobudo za izboljšanje lastnega gospodarstva.

Sa-va.

V aprilu izide knjiga Staneta Terčaka

Živi zid,

ki opisuje legendarni pohod Stirijske divizije preko Hrvaške na Stajersko. Knjiga bo obsegala 160 strani in bo opremljena z desetimi ilustracijami, ki jih je napisal akademik Božidar Jakac.

Knjiga bo vezana v platno in bo stala okrog 250 din. Ker je naklada omejena, priporočamo vsem, ki so spremili junaki pohod Stirijske divizije, kakor tudi sorodnikom, šolam, knjižnicam in ostalim, da pohitijo s prednaročili. Te sprejema uprava »Savinjskega vestnika« v Celju, poštni predal št. 123.

— 0 —

»Kmečki žepni koledar«

Poleg koledarskega dela najdemo v njem razne zanimive tabele in razpredelnice, v katerih je že vse izračunano, kar za to ali ono delo ali račun potrebujemo. Ni se treba ubijati in zapravljati časa z računanjem in iskanjem potrebnih podatkov in nasvetov. Pogledaš v koledarček, pa zveš vse, kar kmetovalca zanima. Ta, med kmetovalci tako priljubljen koledar, je najboljši svetovalec in pomočnik pri kmečkem delu. Četudi je naprednemu kmetovalcu nujno potreben, so vendarle v ptujskem okraju redke kmečke hiše, ki ga imajo. Koledarček ima 180 strani, je v platno vezan ter stane samo 75 din. Pri naročilu 10 izvodov pa 50 din, bo pa v kratkem polet in bo treba z nakupom ali naročilom pohititi.

starostjo ne bomo izhajali. Na vsak način je nujno priporočljivo, da v prehodni dobi, tako urejamo, da bo potrebno čim manj ukazovanja in bo dete tako imelo čim manj prilike za vadi in zapopade nekaj, kar mu neposlušnost.

Ce pa že moramo otroku kaj ukazovati, potem storimo to kratko in enostavno. Utemeljiti ve so v tej starosti čisto brez pomena. V prvi vrsti moramo otroku, ki po svojem duševnem stanju še ne more ubogati, pri izvršitvi našega ukaza pomagati, ga prijeti za roko in ga muvesti v poslušnost. Ako kaže otrok nagnjenost k razumevanju prepovedi in ubogljivosti, potem mu moramo dati časa, da nas začne ubogati. Otrok v

prehodni dobi namreč še ne more tako hitro in odločno ustreči našim željam kakor starejši otroci. Kadar je otrok ravno sredi igre, potem ga bo njegov notranji nagon silil k temu, da bi se dalje igral, ker se le s težavo loči od svoje igre. Zelo se v takem slučaju obnese preprosto sredstvo »napovedi« in nežnega prigovarjanja. Pri takem postopku navadno otrok z veseljem uboga.

Čim starejši pa postaja otrok, tembolj prehajamo k hitrejši obliki uboganja in končno k temu, da otrok reagira na pravo besedo. Nikakor ne smemo predolgo ostati pri taki nežnosti, kajti otrok bo kmalu znal to dobroto izkoristiti in se prebri- sava izogniti strogi poslušnosti.

Ali vaš otrok uboga?

Cesar pri otrocih ne doseže moč z navajanjem in zgledom, ljubeznivim prigovarjanjem ter vztrajnim odklanjanjem, poskušamo doseči z ukazom.

Po tem, kako misli odrasli človek o ukazovanju in uboganju pri malem otroku, lahko takoj spoznamo, če ima sam otrok ali ne. Stvar se nam na prvi pogled zdi zelo enostavna; mati ukaže in otrok mora ubogati. N. bogljivost se kaznuje najprej milo, potem ostro in bi bilo pač nekaj izrednega, če se tako otrok ne bi naučil ubogati. Tako modrujejo ljudje brez otrok. V resnici je stvar malo drugače.

Čitaj
in dopisuj

v

Ptujski
tednik

Pepel je izvrstno gnojilo

V zimskem času, ko kurimo peči, ostajajo precejšnje količine pepela, ki ga le malokdo racionalno izkorišča v kmetijske namene. Na ta način zgubljamo letno ogromne količine važnih in dragocenih hranilnih snovi, za katere moramo letno izdajati ogromnega denarja.

Predvsem je potrebno, da spoznamo, katere in koliko koristnih snovi vsebuje pepel, nato pa primerjamo sestavo pepela z nekaterimi umetnimi gnojili.

Kemijska analiza je pokazala, da vsebuje n. pr. 100 kg pepela iz bukovega lesa skoraj 9 kg fosforne kisline, 12,5 kg kalija in 39 kg apna. Če primerjamo vsebino hranilnih snovi tega pepela s količinami hranilnih snovi nekaterih umetnih gnojil, bomo ugotovili, da je 100 kg pepela bukovega lesa enako vredno kot 55 kg superfosfata, 31 kg kalijeve soli in še 39 kg apna. Torej je pepel izvrstno nadomestilo za fosfor, kalij in apno. Tudi pepel ostalih dreves in rastlin vsebuje v večji ali manjši količini vse tri omenjene hranilne snovi, kakor so to n. pr. borov in hrastov pepel.

Lesni pepel je pri hlevskem gnoju najstarejše gnojilo, ki ga kmetje uporabljajo. Vrednost pepela leži tudi v tem, da nima škodljivih primesi, kakor

nekatera umetna gnojila. Lahko ga prištevamo nad najboljša umetna gnojila, ker vsebuje razen dušika vse važne hranilne snovi, ki so potrebne v prehrani rastlin.

Pepel je izvrstno gnojilo za travnike in deteljstva. Vsakdo, ki je s pepelom že gnojil, se je gotovo prepričal o njegovem delovanju na starih, izčrpanih in z mahom obraslih travnikih. Po gnojenju s pepelom začne bujno rasti detelja. Zaradi velike vsebine kalija se posebno obnese pri krompirju, pesi in ostalih gomoljnicah. Z uspehom ga uporabljamo pri fižolu in grahu, skratka najuspešnejše ga uporabljamo v vrtovih.

Pepel trosimo pozimi in zgodaj spomladi. Priporočljivo ga je trositi po južnem smegu. Lahko ga uporabljamo v vsakem letnem času brez škode. Na ha ga trosimo 10—15 q, lahko ga uporabimo tudi več.

Do sedaj smo poudarjali le vrednost pepela zaradi njegovih hranilnih snovi, ne smemo pa pozabiti na njegovo zelo važno vlogo pri izboljšanju fizične strukture terena. Pepel rahlja težka ilovnata tla s tem poveča njih rodovitnost.

Zbirajmo pepel in ga dajajmo našim vrtovom. Stroški bodo manjši, pridelek pa večji.

M. G.

Kmetje, gnoj je treba takoj zaorati!

Rastline-okopavine so malone vse bolj ali manj hvaljevne za gnojenje s hlevskim gnojem. Površine, ki razvijajo mnogo listja, zlasti razne solate in špinace, bučnice in krompir ne zmorejo večjih predvsem kakovostnih pridelkov, če zemlja ni dovoljno zagnojena s hlevskim gnojem ali vsaj z mešanecem. Umetna gnojila je vpoštevati le kot dodatke h gnoju. Dodatna gnojila ne morejo nadomestiti v popolni meri hlevskega gnoja, dasi imajo v sebi iste hranilne snovi — često v bolj raztopni in lažje sprejemljivi obliki — nego gnoj. Manjka jim pa organska snov, ki je razen vode glavna sestavina hlevskega gnoja. Organske spojine, ki tvorijo v gnoju sčasoma sprsteno (humus), so v glavnem ogljikove spojine, od katerih razvoj je talnih gnoljivk popolnoma odvisen. Talne in gnojne bakterije preobrazujejo v zemlji gnoj in pripravljajo redilne snovi za višje rastline ter spravljajo sploh zemljo v ono idealno stanje, ki mu pravimo gdnost.

Ako manjka zemlji organske snovi, ki jo spravljamo v zemljo običajno za gnojenje, je tudi učinek umetnih gnojil brezpomemben. Vemo sicer, da velika vrednost hlevskega gnoja ni samo v hranilnih snoveh, temveč tudi v organski spojin, na katero so vezani najrazličnejši koristni kemično-biološki procesi, pa vendar tega ne upoštevamo dovolj, ker drugače bi ne puščali gnoja, često po več dni na njivi raztrošenega in izpostavljenega žgočemu soncu, ki v eni sami minuti zamori na milijone koristnih bakterij. Poleg tega zgubimo najdražje gnojilo element dušik, ki izhlapeva v obliki amoniaka. Ako pustimo samo 4 dni raztrošen hlevski gnoj

izpostavljen vetru in soncu, zgubi na dušiku cca 70—80%. Ta številka dovolj jasno govori o škodi, ki nastane, če gnoj malomarno razvažamo, trosimo in ga sproti ne zaoravamo. Čestokrat je tudi zelo važen dnevni čas, v katerem imamo posla z razvažanjem gnoja in trošenjem. Najugodnejši so pač oblačni dnevi ter jutranje in večerne ure.

Ako upoštevamo izgube v biološkem smislu, ki se bližajo vrednosti izgub hranilnih snovi in izgube redilnih snovi samih, je gotovo upravičena zahteva: raztrošen gnoj takoj v zemljo.

M. G.

Mati je gledala, ko je priležnik žgal otroku prste

V ponedeljek, dne 17. marca, je prišel v I. razred osnovne šole v Ptuj Francček Habjančič z hujšimi opeklinami na prstih leve roke, posebno na kazalcu in sredincu. Tudi poškodbe po obrazu in na nosu so bile sumljive. Mati Francčka je molčal gotovo iz strahu, da ne bi bilo z njim še huje. Zanimanje za poškodovanega učenca ni ostalo brez uspeha. Francček in njegova mati sta končno obrazložila organom LM, da je Franc Kaučevič iz Ptuja opekli roke malemu Francu z vžgalnikom. Ko se mu je zdelo, da je Francček dovolj opečen, je Kaučevič spustil njegovo levico. Francček je bil tudi hudo pretepen, kar se je videlo iz njegovih poškodb po

obrazu, vratu in drugod. Pri vsem tem je bila mati navzoča in nedvomno Francčka ni branila.

Primer Neže Habjančič in njenega priležnika Franca Kaučeviča ter početje z malim Francčkom daje organom oblasti dovolj opore za ukrepe proti takim materam in njihovim priležnikom, ki nevarno ogrožajo duševni in telesni razvoj otrok. Kdo lahko pričakuje, da taka mati pravilno uporabi podporo in bone za pet otrok, da živi moralno življenje itd.

Upamo, da bodo za vzgojo in preskrbo otrok in za kaznovanje takih mater in priležnikov pristojni organi opravili svojo dolžnost.

Pomoč prizadetim krajem naše Primorske iz Ptujске gore

Dasi spada ptujskogorski okoliš gospodarsko med pasivne kraje, so vendar prispevali po svoji moči za našo Primorsko: igralska družina 2300 din, nabrano po vaseh 1700 din, pionirji 1000 din, enota RK Ptujška gora 900 din. Skupaj 5900 din.

Skromni so ti prispevki, a dani so bili z dobro voljo, kar velja posebno za članico RK Olstrak Marijo, ki si služi denar le s priložnostnim delom in je prispevala 100 din.

-ler.

Cene na ptujskem trgu

v sredo 26. marca 1952 za kilogram, liter ali komad

Privatni sektor: čebula 65 do 70, čebulček 80 do 120, česen 100 do 130, fižol 40 do 50, gobe suhe 300, hren 50, jabolka 40 do 50, jajca 6 do 7, krompir 12 do 13, kis domači 20, korenje 30 do 40, koruza 20 do 22, kaša ajdova 80, kaša prosena 50, moka ržena 30, moka koruzna 25, moka ajdova 35, moka enota 45, moka bela 100, motovilec 100, mlo 80 do 100, maslo surovo 360 do 400, mast 250, mleko 20, orehi 100, olje bučno 280 do 300, oves 30, peteršilj 40, pesa rdeča 25, perutnina 280 do 400, proso 30, por 30, regrat 100, repa kislja 14, redkev 20, radič 80, rž 30, smetana 100 do 120, sir 60 do 80, slive suhe 80, špinaca 50, zdrob koruzni 45, zelje kisljo 25, zelje v glazah 30, zaseka 220.

Mešna ekonomija: moka koruzna 22, zdrob koruzni 30, kaša prosena 50, kaša ječmena 50 do 60, mleko 20, jajca 6, med 250, čebula 55, por 30.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Sobota 29. marca ob 20. uri: Carlo Goldoni: »Lažnik«, veseloigra v dveh dejanjih (s šestih slikah). Režija Edo Verdonik, režiser in član SNG v Mariboru, scena Vlado Rijačev iz Maribora. Sodeluje orkester SKUD »Jože Lacko«.

Nedelja 30. marca ob 20. uri: C. Goldoni: »Lažnik«.

Sreda 2. aprila ob 20. uri: C. Goldoni: »Lažnik«.

Sobota 5. aprila ob 20. uri: C. Goldoni: »Lažnik«.

Nedelja 6. aprila ob 15. uri: C. Goldoni: »Lažnik«.

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni ob 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo.

MESTNI KIŃO PTUJ

bo predvajal od 1. do 10. aprila sledeče filme:

Od 1. do 3. apr. angl. film: **Leseni konj**

Od 4. do 7. apr. angl. film: **Sinja laguna**

Od 8. do 10. apr. amer. film: **Draga Ruth**

Lažni zastopnik za rešetkami

Nad 14 odraslih prebivalcev iz Ptuja, Strnišča in drugod je nasledil pred kratkim Trkanec Ivanu (1908) iz Cezme, ki se je izdal za gostilinar in po hišah pri zasebnikih, da je zastopnik »Foto Zore« iz Medveščaka 37, in da sprejema naročila za povečanje slik ter je jemal od 200 do 600 din akontacije na naročila, ki bi znašala za po 1 povečano sliko 30x40 cm tudi 1200 dinarjev. Naročila je pisal na nežigosan blok NARODNE KNJIGE, knjižnega preduzeča NR Hrvatske — Zagreb, Ilca št. 30 — z napisom »Terečenje br...«

V par dneh je nabral Trkanec od lahkovernežev nad 9000 din, ki jih je tudi sproti zapravil. Organi oblasti so na pobudo prizadetih imenovanega posadili za rešetke, kjer čaka na primeren kazen.

Vsemu delovnemu ljudstvu je to ponovno opozorilo na skrajno previdnost pred poedinci, ki izrabljajo lahkovernost mestnega in podeželskega prebivalstva in izvajljajo na pretkana načine od njih denar za svoje lahkoživo

Pri Gorčenkovi je gorelo

V Juršincih in okolici se mnogo razpravlja o požaru 18. marca t. l. jutraj, ko je zgorela hišica Jakoba Gorčenka iz Juršinc. V zvezi z nastankom požarja so razna ugibanja. Hiša ni bila zavarovana proti požaru.

Da bi požar slučajno nastal po Gorčenkovi neopredelnosti se zdi marsikomu malo verjetno, zlasti zaradi tega, ker je med Gorčenkovo in njegovo ženo že daljši spor, v katerem je Gorčenkova žena zahtevala to hišico zase.

Požar je povzročil večjo škodo, ki jo bo trpela predvsem Gorčenkova žena, saj ji je onemogočil uresničitev njene zahteve.

Kdo je zakrivil požar, bo nedvomno dognala preiskava.

Za nesrečne rojake ob Soči in Trenti

je desteniška šola (učenci in učiteljstvo) zbrala 2160 din, tuk. LP-društvo pa 1115 din. Skupni znesek 3275 din smo dne 4. marca nakazali Izvrš. odb. OF v Ljubljani. Kot prva je darovala večji znesek upok. učiteljica tov. Kožuh Marica.

R. I.

O čem razpravljajo na Ptujski gori?

(Nadaljevanje s 1. strani)

di gasilci, ki so v kratkem času pripravili veselico, vendar pogrešajo močnejšega tekmeča na kulturno-prosvetnem polju.

Nešteto krajev v ptujskem okraju je gledalo v zimskem času razne prireditve, na Ptujski gori pa te ni bilo v zadnjih 2 do 3 letih niti ene, ki bi jo lahko pričevali med kvalitetne prireditve. Predavanja Ljudske univerze in drugo je skrajšalo zimsko dolgočasje in zadovoljilo ukaželjnost podeželskega ljudstva, na Ptujski gori pa smo spali.

Večina delovnih ljudi s Ptujске gore je prepričana, da je mogoče tako stanje popraviti, če bodo resno na delu vsi odbori, ki so pred volitvijo prevzeli odgovornost, da se bodo brigali za njihov splošni, gospodarski in kulturnoprosvetni dvig. Dosedanja nedelavnost ljudstvu močno škoduje. Nikdo ne more trditi, da na Ptujski gori ni mladih in odraslih ljudi, ki stremijo za gospodarskim in kulturnim napredkom in ki so že raztrgali okovje zaostalosti, nezaupanje in lastne sile in mračnijaštvo v zaupanju v bodočnost, in ljudsko oblast in v socializem.

Z. F.

ŠAH

Šahovski teden. V času šahovskega tedna, t. j. od 30. marca do 5. aprila, prireja SD Ptuj sledeče prireditve: V nedeljo 30. t. m. ob 8. uri simultanka na 40 ploščah. Nastopa mojstrski kandidat tov. Ivan Kukovec iz Maribora. Igralci naj se prijavijo vodstvu najkasneje do četrte ure pred pričetkom. — V torek 1. aprila ob 19. uri brzopotezni turnir po skupinah. Za vse člane SD Ptuj udeležba obvezna, nečlani vljudno vabljani. — V četrtek 3. aprila ob 19. uri brzoturnir — finale. — V soboto 5. aprila ob 15. uri dvoboj JLA in SD Ptuj. — Vse prireditve se vrše v Sindikalnem domu železničarjev.

Turnir SD Ptuj. VI. kolo: Modrinjak-Kancler 0:1, Kliner-Rudolf 0:1, Profenik-Perger 0:1, Zunc-Podkrajšek 1:0. Kosmač-Ryževski prelozene, dočim je bil Pešl prost, ker je Berden moral izstopiti. **VII. kolo:** Pešl-Zunec 1:0, Rudolf-Kosmač 0,5:0,5, Kancler-Kliner 1:0, Podkrajšek-Modrinjak in Ryževski-Drofenik prelozene.

Dijaki ptujске gimnazije so po enoletnem presledku zopet priredili brzoturnir. Zmagal je tov. Zunec. Rezultati so sledeči:

1. Zunec Jože (6. r.) 12 točk, 2.—3. Bohak Ivan (6. r.) in Maurič Franc (5. r.) 10,5 točk, 4. Vrič Ivo (3. r.) 10 točk, 5. Hauber Bruno (5. r.) 9 točk, 6. Kovač Ciril (4. r.) 8 točk, 7.—8. Potočnik S. (6. r.) in Kovač Andrej (6. r.) 7,5 točk.

Turnir je potekel brez večjih zapletov in tudi vodstvo je bilo dobro. Od sedaj bodo dijaki gimnazije priredili še večkrat kak šahovski turnir.

MALI OGLASI

Službo išče pripravnik za gradbenega tehnik, ki ji manjka samo en semester do končnega izpita. Studij je začasno prekinila zaradi težkih materialnih prilik. Z delom in plačo bi si pomagala do dokončanja študija. Vprašati v upravi lista.

Prodajam poceni več voz drobnih jelskih vrh od avtomobilskih cest. Knez Marko, Drstela 41, p. Desternik.

Prodajam dobro ohranjeno kočijo (breg) z oljnatimi osmi, Kronvogel, Trnovska vas.

Prodajam žensko kolo, zelo dobro ohranjeno. Naslov v upravi lista.

Prodajam gozd v Krčevini. Vprašati pri Hamerski, Desternik 50.

Prodajam nov (lincer) voz in stiskalnico. Vprašati v upravi lista.

Prodajam njivo z dvema stavbenima parcelama na Sp. Bregu. Vprašajte v upravi.

Prodajam zložitveno otroško posteljo z mrežo, žimnico in oedejo. Naslov v upravi lista.

Prodajam moško kolo. Vrašati v upravi lista.

Kupim 35 metrov trižilnega kabla. Ko-rošec Ivan, Breg pri Ptuj.

Opremljeno sobico dan v najem pri žel. postaji Hajdina. Naslov v upravi lista.

Izgubila sem dne 21. marca t. l. zapustno uro v parku. Poštenega najditelja prosim, da uro vrne proti nagradi v upravi lista.

Zensko ročno uro sem izgubila v Ptuj 23. marca 1952. Najditelja prosim, da jo proti lepi nagradi vrne v upravi lista.

Najdeni so dokumenti na ime Smiljan Peter. Omenjeni jih dobi v upravi lista.

Prosim dotičnega, ki je zamenjal dne 20. t. m. v veži Javnega tožilstva v Ptuj moško kolo »Visla« ter pustil svoje, da mi moje kolo vrne, ali pa sporoči svoj naslov. Kranjc Ivan, Apače 89, p. Lovrenc Drav. polje.

Opozorilo! Opozorjam vsakogar pred nakupom stvari, ki bi jih v času moje 3-mesečne odsotnosti na orožnih vajah prodajala Ekart Roza iz Prepolj št. 51. — Ekart Franc, Prepolje št. 51.

Opozorilo! Opozorjam, da nisem plačnik eventualnih dolgov, ki bi jih napravila moja žena. — Arnuš Martin, čevljarški mojster, Ptuj, Prešernova št. 25.

Pri Vidu so zbrali 6642 din

Na pobudo VOOF Vid pri Ptuj so člani odbora zbrali od vaščanov 6642 dinarjev prostovoljnih prispevkov za ponesrečence na Tolminkem.

V akciji so se izkazali z večjimi zneski: Jože Tomšič (500), Alojz Sattler (240), Andrej Vatovec (200) in drugi. Odbor OF se vsem v imenu prizadetih najlepše zahvaljuje in pričakuje, da bodo v bodočih sličnih akcijah izkazali tudi tisti, ki so vidno zaostajali s svojim razumevanjem za pomoč oškodovancem in z darežljivostjo za sovaščani.

V Ptuj so odprli novo kegljišče

V Ptuj v Ljudskem vrtu so v nedeljo 23. marca t. l. odprli moderno urejeno kegljišče I. razreda. Kegljarski klub Ptuj je za vsoto okrog 14.000 din pridobil za Ptuj novo športno-zabavni objekt odlične kvalitete, z lepo urejenim prostorom za gledalce, bifejem s potrebnimi ostalimi prostori.

V nedeljo 30. marca bodo gostovali na novem kegljišču člani Kegljarskega kluba iz Strnišča, v nedeljo za tem pa se bodo že začela tekmovanja.

Preključem in obžalujem žaljivke, sem jih izrekla o Farič Vidi kot na resnične ter se ji zahvaljujem, da odstopila od tožbe. — Zupančič A.

Na cesti med Budino in Spuhlj najdeni avtomobilski električni signal, lahko vrne lastniku v upravi lista.

Kmetijskim zadrugam in gostinskim obratom!

Vse kmetijske zadruge obveščam, da nudimo razna umetna gnojila tudi manjših količinah. Za škropljenje s dovajakov nudimo izvrstno škroplivo »Drevozan«.

Posredujemo najcenejšo dobavo raznega industrijskega blaga ter pripravljamo poslovedom KZ, da si pred našo ogledajo naše vzorce.

Pri nakupu in prodaji se vedno obračajte na ZADRUŽNO AGENCIJO PROIZVODILNOSTI PTUJ.

OPOZORILO

Ptujski vrtničarji opozarjajo rejce kokiš, da bodo v primeru povzročanja škode v vrtovih kuram nastavlili strup in pred lastniki kokiš ne nosijo nikakršne odgovornosti. Prizadej

Razglas

Kmetijska zadruga z. o. j. Muretijska sporoča vsem svojim odjemalcem članom, da nabavlja umetna gnojila apno in cement v vseh količinah po ročilu.

Odkupuje poljske pridelke po najvišjih dnevnih cenah.

Ima na zalogi prvovrstno špecijsko manufakturno in galanterijsko blago, gostilni pa žlahtna haloška vina, žgana in razne likerje ter prigrizke. Cene niže, za vsakega pristopne. Postrežba toča in solidna.

Upr. odbor KZ z. o. j. Muretijska

Poziv upnikom in dolžnikom

Potrošniška zadruga z. o. j. Ptuj, j. po sklepu občnega zbora svojega članstva prešla v likvidacijo z dnem 16. marca 1952. Likvidacijska komisija poziva vse upnike in dolžnike, da prijavijo svoje terjatve, odnosno poravnajo svoje obveznosti v roku 30 dni po tej objavi na naslov: »Potrošniška zadruga z. o. j. Ptuj v likvidaciji«.

Likvidacijska komisija

Ob smrti odbornice KLO Vid **ROZMAN MARIJE** iz Pobrežja pri Vidu, izrekamo Rozmanovi družini in sorodnikom globoko žalje. KLO Vid.

Vsem kmetijskim zadrugam

Izkoristite ugodno priliko za nabavo dobrega jabolčnika in kvalitetnega kisa »Klekovača«.

Ker v preteklem letu zaradi slabe letine sadja ni bilo mogoče ustvariti zloge cene pižake, po kateri bo prago tovelo veliko povpraševanje, zato pošlito z naročili, dokler še traja zloga.

Postrežemo vam z vsako količino zmernih dnevnih cenah. Embalaža razpolago.

Zadruga založna klet (prej VINO-sadje Ptuj - pri posli

Javna zahvala

Kmalu po prihodu v ptujsko bolnišnico sem spoznal, da imajo zdravstveni in bolniško osebje pravi, socialistični odnos do bolnikov, na kakršnega nisem še naletel v nobeni bolnišnici.

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem primariju int. oddelka dr. Piskernik ter dr. Kotniku, prav tako pa tudi primariju kirurškega oddelka tovarišu dr. Kuharju ter dr. Praunseisu in bolniškemu osebju za skrbno nego, želeč h istočasno še mnogo uspehov v njihovem delu.

Vodnik LM Franc Omerca

Kupujemo po najvišjih dnevnih cenah:

Steklenice od piva 5/10; steklenice od mineralne vode 14/10, 10/10, 5/10; steklenice od pokalic 3/10, 3,3/10, 3,5/10; steklenice od sodavice (sifona) 21, 11, 0,51.

MESTNO SKLADIŠČE PIVA in MINERALNE VODE — PTUJ